

Kódszámod:

Elért pontszámod: / 100 pont

1.1. Keresd meg a betűhálóban és húzd át az alábbi fogalmak megfelelőjét! Írd a megtalált fogalmakat a pontozott vonalakra! (A betűhálóban hét fogalom szerepel.)

- a) püspökök tanácsadó testülete:
 b) városi polgár:
 c) szegények számára fenntartott menedékhely, kórház :

á	r	u	m	e	g	á	l	l	í	t	ó
k	á	p	t	a	l	a	n	m	s	d	j
a	b	h	i	a	f	b	s	i	l	k	o
c	u	r	q	h	a	l	a	i	p	a	g
í	l	b	a	n	d	é	r	i	u	m	g
v	l	a	i	s	p	o	t	á	l	y	a
i	a	d	h	h	k	q	o	a	v	y	á
s	f	a	m	i	l	i	á	r	i	s	j

1.2. Keresd meg és írd ki egymás alá a betűhálóban még megtalálható négy fogalmat! Magyarázd meg jelentésüket is!

fogalom

jelentése, magyarázata

- d) :

 e) :

 f) :

 g) :

2. Egészítsd ki az alábbi felsorolásokat a hiányzó elemekkel!

- A) I. Károly - I. Lajos - - - Zsigmond - - I. Ulászló
 B) nádor - - - bánok - tárnokmester -
 C) Buda - - Kassa - - Eperjes - Bártfa -

a	b
c	d
e	f
g	
.../7	

a	b
c	d
e	f
g	h
i	
.../9	



**3. Az alábbi felsorolások melyik tagja nem illik - történelmi szempontból - a sorba?
Jelöld aláhúzással! Választásodat indokold is a pontozott vonalon!**

A) vásártarás – bíróválasztás – adómentesség – vámmentesség
.....

B) Stiborici Stibor – Pálóczi György – Hunyadi János – Újlaki Miklós
.....

C) kassai dóm – gyulafehérvári Lászlai-kápolna – csütötökhelyi Szapolyai-kápolna – kolozsvári Szent Mihály-templom
.....

D) Bábolna hegye – Kolozsmonostor – Nagylak – Kolozsvár
.....

a	b
c	d
e	f
g	h
.../8	

4. Válaszolj a forrásokhoz kapcsolódó kérdésekre!

A)

„Magyarország királysága földje terjedelmének mértékében a világ legnagyobb országainak egyike; általában pedig azt mondják, hogy hosszában negyvennapos és szélességében ugyanennyi. Földje legeltetésre alkalmas és rendkívül gazdag kenyérben, borban, húsfélésekben, aranyban és ezüstben, a halak bősége pedig meghaladja csaknem az összes országot, kivéve Norvégiát, ahol kenyér gyanánt vagy kenyér helyett is halat esznek.”

- **Ki a forrás szerzője?**

B)

„A mostani olaszok előtt csodálatosnak tűnik a lovasok nagy száma, mely a magyar királyt ellenségei elleni harcra kíséri. ... S mivel az uralkodó felhívására rögtön ... mozgósítaniuk kell, azért minden község és báró kijelölte azokat, akik a hadi szolgálatra ki két , ki több lóval, ... íjjal, puzdráikban nyilaikkal s személyük védelmére hosszú karddal felszerelten állandó készenlétkben tartoznak állani. Általában állandó ruházatként bőrzekét viselnek...fejüket ritkán borítja sisak...”
(Matteo Villani)

- **Melyik két gazdasági ág fejlettségét dicséri?**

C)

„ A tanácsban megfontolt, ahogy uralkodóhoz illik. A vétkezőkkel szemben kegyelmes és könyörületes, az ország ügyeinek intézésében buzgó és előrelátó, ... van bátorsága nagy és veszélyes dolgokba kezdeni. ... Ez a király uralkodásának kezdetén a nemesektől felforgatott országot kapott örökül. Erőben és bölcsességben meggyarapodva a súlyos vízőzönből a felszínre küzdötte magát és bölcs kormányzásával mindent elegyengetett. Uralkodásának első évei idején hatalmas harcban szétszórta a törökök óriási seregét, mely Szörény megyét pusztította. Majd azok ellen a csehek és lengyelek ellen fordította kardját, akik az országot rablásaikkal és gyűjtogatásaikkal szorongatták.”

- **Melyik uralkodónkat mutatja be a forrás?**
- **Ki a forrás szerzője?**

a	b
c	d
e	f
g	
.../7	



5. Oldd meg a középkori emberek életével, mindennapjaival kapcsolatos feladatokat!

5.1. Az alábbi állítások a középkori étkezési szokásokról szólnak.

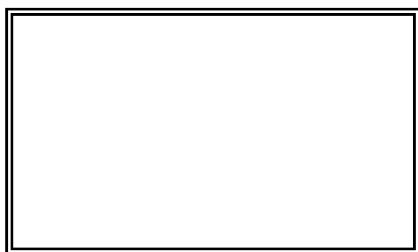
Karikázd be az igaz, húzd át a hamis állítások betűjelét!

- a) Magyarországon a XV. században vált általánossá a napi háromszori étkezés szokása.
- b) Mátyás udvarában a húsok mellett közkedveltek voltak a sajtok is.
- c) Mátyás korában már elterjedt a villa használata.

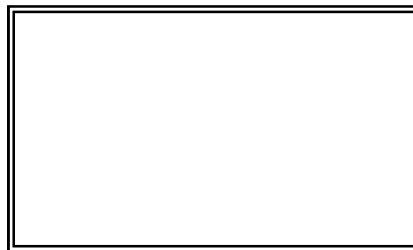
5.2. Egészítsd ki a következő hiányos szöveget középkori ruhák és ékszerek nevével!

A férfiviselet alapját a/z vagy – az ekkor még vele azonos - nadrág és a térden felül érő jelentette. Föléje a fiatalok általában rövid, az idősebbek térdig érő, zárt kabátot öltöttek. A nők - ekkor még általában egybeszabott - felsőruhájátnak/nek nevezték. Kivágott ruhát csak a legelőkelőbb hölgyek viseltek, ők a ruhák mély nyakkivágásában kibukkanó inget hímzéssel, gyöngyszegéllyel díszítették, a szabadon hagyott nyakat-k és-k díszítették.

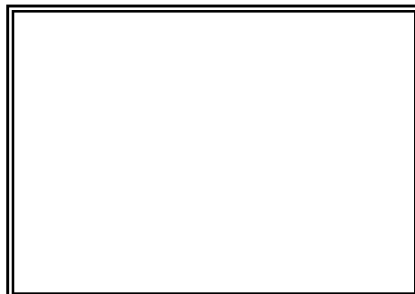
5.3. Rajzold le az alábbi bútordarabokat!



zsámoly



láda



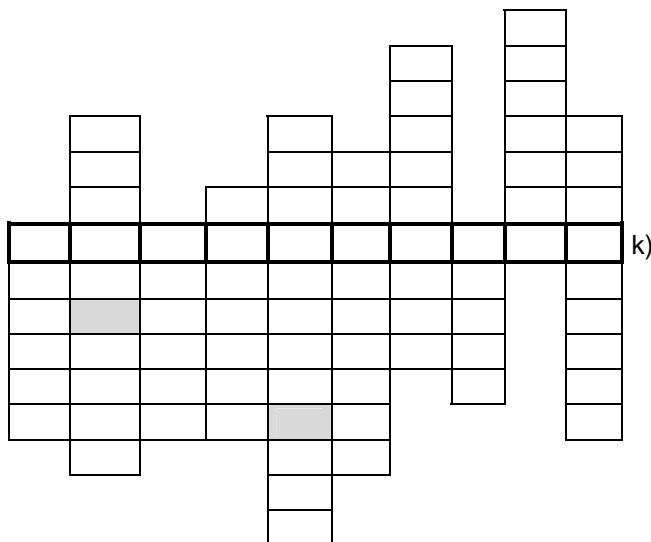
baldachinos ágy

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
.../12	



6.1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt! (Több szóból álló megfejtés esetén a szóközt jelöltük.)

a) b) c) d) e) f) g) h) i) j)



- | | |
|-------------------------------------|---|
| a) XV. századi cseh zsoldosvezér | f) a káptalanok tagjai |
| b) törökverő mongol fejedelem | g) tanult, deákműveltséggel rendelkező írástudó |
| c) a „kerékgyártó” érsek családneve | h) híres erdélyi sóbánya |
| d) a vlachok vezetői | i) lucerai püspök, Mátyás történetírója |
| e) Hunyadi János egyik tisztsége | j) leghíresebb bortermő vidékünk |

6.2. Mit jelent a megfejtésben szereplő latin kifejezés?

7. Melyik időrendi sorrend a helyes? Jelöld a betűjel bekarikázásával!

- | | |
|---|---|
| 1 - Hunyadi János kormányzóvá választása | 2 - Mátyás törvényes koronázása |
| 3 - Mátyás születése | 4 - Hunyadi János megvédi Nándorfehérvárt |
| 5 - Tallóczy János megvédi Nándorfehérvárt | 6 - Mátyás és Beatrix házasságkötése |
| 7 - Vitéz János és Janus Pannonius összeesküvése Mátyás ellen | |

- A) 3 – 1 – 5 – 4 – 7 – 6 – 2
 B) 3 – 5 – 1 – 4 – 2 – 7 – 6
 C) 5 – 3 – 1 – 4 – 2 – 7 – 6
 D) 5 – 1 – 3 – 4 – 2 – 6 – 7

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
.../12	

a3
.../3



10. Esszé: I. Károly és Hunyadi Mátyás uralkodói jövedelmei

Hasonlítsd össze az alábbi források és ismereteid alapján a királyi jövedelmek alakulását I. Károly és Hunyadi Mátyás uralkodása idején!

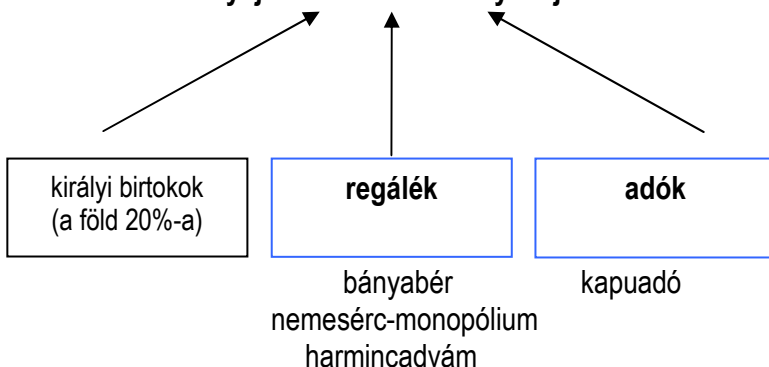
Válaszodban térj ki a következőkre:

- Mi tette lehetővé és szükségessé a címben szereplő uralkodók jövedelmeinek növelését?
- Mire fordították elsősorban azt? Milyen jövedelmekkel rendelkeztek?

Válaszodat megszerkesztett mondatokban fejtsd ki egy oldalban! Ügyelj a helyesíráásra!

Források:

Királyi jövedelmek I. Károly idején



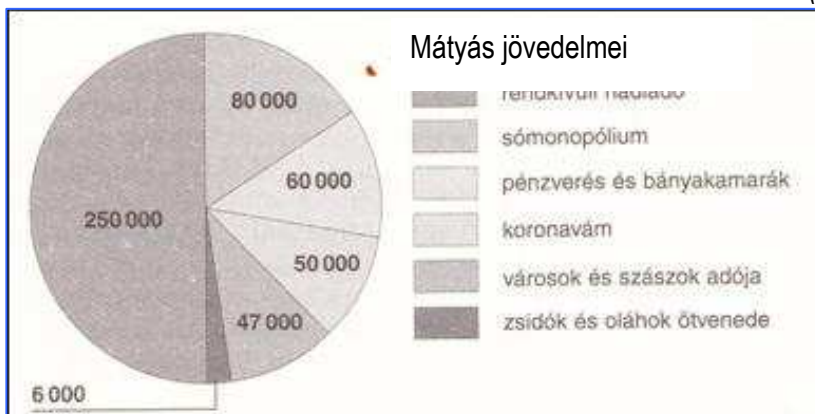
I. Károly aranyforintja

„Mi, Károly, Isten kegyelméből Magyarország királya [...] Országunk főpapjainak és báróinak alapos megfontolt tanácsával egyetértően kegyesen elrendeljük örökre szólóan, hogy ha a főpapok, szerzetesek, világi papok vagy a nemesek bármelyikének földjein és birtokain arany-, illetve ezüstabányát fognak találni, s amennyiben nem tagadják le azok létezését és nem tagadják meg a feltárásukat, akkor ugyanők örökre élvezzék örvendezve azon földjeik változatlan birtoklását, amelyeken ezek az arany- és ezüstabányák találhatóak, sőt a földjükön talált arany-, illetve ezüstabányákból származó, a bányászok szokása szerint befolyó királyi jövedelmek harmadrészét is kapják meg teljességgel örök időkre.”

(Károly Róbert okleveléből)

„... elrendeltük és parancsoljuk, hogy minden megyében, minden egyes kapu után, amelyen szénával vagy gabonával megrakott szekér képes befordulni vagy azon át kijönni –, lakjék bár ugyanazon kapu mögött, illetve kapuval rendelkező telken három vagy négy, vagy ennél több ember, vagy tartózkodjék ugyan ezen csak egyetlen ember is, hacsak nem annyira szűkölködő és szegény, hogy azt sem képes megfizetni, ... kamara haszna címén... 18 dénárt ... kell szolgáltatni és fizetni.”

(Károly Róbert 1342. évi dekrétumából)



„Ha pedig ketten kapnának egy telket és egy telek földjét egy portán belül, mindkettőjük fizessen egy és egy fél porta szerint.”

(A füstpénz bevezetéséről)

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
r	s
.../18	

